

บ้านเมือง

Baan Muang
Circulation: 6,000,000
Ad Rate: 750

Section: กีฬา/กทม.-สาธารณสุข-สิ่งแวดล้อม

วันที่: พุธที่ 27 กันยายน 2555

ปีที่: 11

ฉบับที่: 3226

Col.Inch: 56.44

Ad Value: 42,330

หน้า: 12(บนซ้าย)

PRValue (x3): 126,990

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: รายงานพิเศษเพื่อประเทศไทยน่าอยู่ ที่สุดในโลก... ป่าสมุนไพรมัน เชียงเหียน พลิก...

เพื่อประเทศไทยน่าอยู่ ที่สุดในโลก.....

ป่าสมุนไพรมัน เชียงเหียน พลิกฟื้นป่าด้วย "สมุนไพร" ลมหายใจของชุมชนบ้านเชียงเหียน

"จากการพูดคุยกับชาวบ้านถึงเส้นทางของสมุนไพร ที่มาและขายไปมีเยอะมาก ขายกันจนสามารถสร้างบ้านซื้อรถได้ บางคนไปหาเก็บสมุนไพรไกลถึงพม่า ลาว กัมพูชา จึงได้ปรึกษากับพ่อบุรีชาติวงศ์ หมอพื้นบ้านว่า ถ้าต้องไปหาสมุนไพรไกลขนาดนั้นจะไม่ลำบากเกินไปหรือ สุดท้ายจึงจัดทำโครงการปลูกป่าสมุนไพรขึ้น" ดร.อุษา กล่าว

ต่อมาในปี 2550 นักวิชาการสถาบันวิจัยวลัยรุกชเวช ชาวบ้าน และชาวบ้าน โดยได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิสุขภาพไทย ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ผ่านแผนงานพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ เพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน และแผนงานสร้างเสริมระบบสุขภาพชุมชนด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

"มะหาด มะตูม ขี้เหล็ก กระบก บัวบก บอระเพ็ด"

หลากหลายสมุนไพรมันที่คนไทยต่างคุ้นกันดี แต่น้อยคนนักที่จะรู้ว่าสมุนไพรมันเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง หากไม่ได้ลงไปศึกษาอย่างแท้จริง เพราะคนส่วนใหญ่อาจรู้เพียงกว้างๆ ว่าสมุนไพรมันนั้นมีประโยชน์ต่อร่างกายไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

แต่สำหรับคนในชุมชนบ้านเชียงเหียน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สมุนไพรมันไม่ใช่แคพืช ต้นไม้ หรือยาที่ใช้รักษาโรคเพียงอย่างเดียว แต่สมุนไพรมันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของคนในชุมชนบ้านเชียงเหียน เพราะนอกจากจะช่วยสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนด้วยการเก็บยาสมุนไพรมันแล้ว ยังเป็นครูผู้ให้ความรู้เป็นหมอนที่ช่วยรักษาพยาบาล และเป็นป่าที่ให้ร่มเงาและลมหายใจให้แก่คนในชุมชนด้วย เพราะครั้งหนึ่งป่าที่เคยอุดมสมบูรณ์เกือบต้องหมดไป จนสร้างความลำบากให้แก่ชาวบ้าน

ดร.อุษา กลิ่นหอม อาจารย์ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เล่าว่า บ้านเชียงเหียนเป็นชุมชนที่มีการเก็บยาสมุนไพรมันมายาวนานกว่า 70 ปีแล้ว โดยไม่มีการปลูกทดแทน ฟื้นฟู หรือการอนุรักษ์พืชสมุนไพรมัน ทำให้สมุนไพรมันป่าธรรมชาติและป่าของชุมชนลดน้อยลง หากเก็บขายได้ยากขึ้น บางชนิดสูญหายไปจากพื้นที่ ทำให้ต้องไปไกลไกลรอบเก็บสมุนไพรมันในป่าอื่น จึงเกิดความขัดแย้งต่างพื้นที่

ในปี 2548 ได้เริ่มศึกษาสถานการณสมุนไพรมันในบ้านเชียงเหียน พบว่ามีหมอยาสมุนไพรมันบ้านกว่า 20 คน และผู้ค้าสมุนไพรมันในพื้นที่กว่า 100 ครอบครัว มีตำรับยาสมุนไพรมันใช้ในการรักษาโรค 17 ตำรับ พืชสมุนไพรมัน 160 ชนิด และมีพืชสมุนไพรมันสูญหายแล้ว 75 ชนิด และอีกหลายชนิดใกล้สูญพันธุ์

โดยมีคุณวีรพงษ์ เกรียงสินยศ มูลนิธิสุขภาพไทย ให้คำแนะนำและร่วมผลักดันอย่างเต็มที่ โดยได้ร่วมกับชาวบ้านในพื้นที่ทดลองปลูกป่าสมุนไพรมันในพื้นที่ของวัดป่าประชาสงเคราะห์ กว่า 30 ไร่ ซึ่งได้รวบรวมความรู้และปลูกพืชสมุนไพรมันที่ใช้ในการรักษาโรคและจำหน่ายตามตำรับพื้นบ้าน 17 ตำรับ มีสมุนไพรมันมากถึง 57 ชนิด เพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ตามวิถีวัฒนธรรมชุมชน รวมไปถึงการฟื้นฟูป่าสมุนไพรมันที่บ้านให้กลับมาอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง

รศ.ดร.โรจน์ชัย ศัตตราหา ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวลัยรุกชเวช อธิบายหลักสำคัญในการปลูกป่าสมุนไพรมันว่า ต้องคำนึงถึง 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1. ภูมิหลังและประวัติความเป็นมาของป่าแห่ง 2. ความพอดีของสภาพดิน น้ำ อากาศ อาหาร เพื่อให้สมุนไพรมันเจริญเติบโตได้ดีขึ้น 3. ปริมาณของพื้นที่ในบรรจุความหลากหลายของสมุนไพรมัน 4. บทบาทและประโยชน์ของสมุนไพรมันต่อพื้นที่ที่ปลูกต้องไม่หวังผลกำไรเป็นยาสมุนไพรมันเพียงอย่างเดียว และ 5. การเก็บเกี่ยวมาใช้ประโยชน์ของสมุนไพรมัน โดยต้องพิจารณาตามความจำเป็น ความเหมาะสม และความสมบูรณ์ของพื้นที่ป่า โดยต้องไม่อิงกับความต้องการของตลาดมากเกินไป เมื่อการอนุรักษ์พื้นที่ป่าบ้านเชียงเหียนเติบโต จึงได้มีการพัฒนาการอนุรักษ์

บ้านเมือง

Baan Muang
Circulation: 600,000
Ad Rate: 750

Section: กีฬา/กทม.-สาธารณสุข-สิ่งแวดล้อม

วันที่: พุธที่ 27 กันยายน 2555

ปีที่: 11

ฉบับที่: 3226

หน้า: 12(บนซ้าย)

Col.Inch: 56.44

Ad Value: 42,330

PRValue (x3): 126,990

คลิป: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: รายงานพิเศษเพื่อประเทศไทยน่าอยู่ ที่สุดในโลก... ป่าสมุนไพร่บ้านเชียงเหียน พลิก...

ป่าเข้าสู่เศรษฐกิจของชุมชน และพัฒนาป่าให้เป็นศูนย์การเรียนรู้บ้านเชียงเหียน ซึ่งแบ่งพื้นที่ป่าออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1.ป่าสมุนไพร่ดำรับบ้านเชียงเหียน 2.ป่าเชิงนิเวศ และ 3.ป่าสมุนไพร่เศรษฐกิจ โดยขณะนี้ป่าสมุนไพร่ดำรับบ้านเชียงเหียน และป่าเชิงนิเวศ กำลังอยู่ในช่วงการเจริญเติบโต ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลา 5-15 ปีขึ้นไป ส่วนการใช้สอยชาวบ้านจะอาศัยพื้นที่ป่าสมุนไพร่เศรษฐกิจในการค้าขายยาสมุนไพร่ ซึ่งจะมีการปลูกทดแทนทุกครั้ง เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ขาดแคลนสมุนไพร่ขึ้นอีกครั้ง โดยมีการตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านในการส่งคนเข้าไปดูแลป่าด้วย

นับว่า ศูนย์การเรียนรู้ป่าเชียงเหียน นอกจากจะมีความสำคัญต่อคนในชุมชนทั้งในแง่สุขภาพ การศึกษา และการสร้างอาชีพแล้ว ยังเป็นบทเรียนเตือนใจให้แก่ชุมชนอื่นๆ หากคนในชุมชนเข้าตัดดวงผลประโยชน์จากป่าเพียงฝ่ายเดียว ไม่ว่าจะอุดมสมบูรณ์ขนาดไหนก็จะมีวันที่จะหมดไป แม้การปลูกสมุนไพร่ทดแทนจะช่วยพลิกฟื้นป่าขึ้นมาได้ แต่ก็ต้องอาศัยระยะเวลา ฉะนั้น การเก็บเกี่ยวจึงต้องพิจารณาความจำเป็น ความเหมาะสม และความสมบูรณ์ของพื้นที่ให้มาก

เพื่อที่คนกับป่าจะได้อยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน